

Роз'яснення Пленуму Верховного Суду України не створюють законодавства (цивільного чи будь-якого іншого). Вони лише розкривають сенс, дійсний зміст відповідної правової норми, націлюють судову практику на правильне її застосування.

Не створюють законодавства й акти (перш за все рішення) Конституційного Суду України, якими може здійснюватися офіційне тлумачення окремих положень чинного законодавства, зокрема й актів цивільного законодавства. Незважаючи на загальну обов'язковість, акти Конституційного Суду приймаються з метою точного визначення змісту закону, а також правильного і єдиного його застосування до правових ситуацій, що виникають.

Такий підхід загалом є правильним, однак потребує більш детального пояснення. Із змісту норм Конституції (статті 41, 43, 51, 62, 95, 150) випливає, що рішення Конституційного Суду України (щодо конституційності законів, інших правових актів, а також щодо офіційного тлумачення Конституції та законів України) розраховано на неодноразове застосування необмеженим колом осіб.

При цьому за рішеннями Конституція закріплює їх обов'язковість на території всієї України.

Наведене обумовлює неоднозначність існуючих в доктрині права підходів до правової сутності здійснюваного Конституційним Судом України офіційного тлумачення.

Вирішенню поставлених питань буде присвячено науковий пошук автора у подальших публікаціях.

Бібліографічні посилання

1. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV : із змінами та доп. станом на 27 квітня 2014 р. // Офіційний вісник України. – 2005. – № 32. – Ст. 1918.
2. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23.02.2006 № 3477-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>

Фурса В.В.,
викладач кафедри
цивільного права та процесу ДДУВС

ЩОДО ПИТАННЯ ПОВЕРНЕННЯ БАНКІВСЬКОГО ВКЛАДУ (ДЕПОЗИТУ)

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про банки і банківську діяльність», вклад (депозит) – це кошти в готівковій або у безготівковій формі, у валюті України або в іноземній валюті, які розміщені клієнтами на їх іменних

рахунках у банку на договірних засадах на визначений строк зберігання або без зазначеного такого строку і підлягають виплаті вкладнику відповідно до законодавства України та умов договору. Банки відкривають вкладникам вкладні (депозитні) рахунки за договором банківського вкладу. Такий договір укладається лише в письмовій формі, один примірник договору зберігається в банку, а другий – банк надає вкладнику.

У договорі банківського вкладу обов'язково зазначається вид банківського вкладу, сума, що вноситься або перераховується на вкладний (депозитний) рахунок, строк зберігання коштів, розмір і порядок сплати процентів або доходу в іншій формі, умови перегляду їх розміру, відповідальність сторін, умови дострокового розірвання договору тощо.

Проте навіть при укладенні договору банківського вкладу на певний строк в силу ст. 1060 ЦК України банк зобов'язаний видати вклад або його частину на першу вимогу вкладника, крім випадків зроблених юридичними особами на інших умовах повернення, як і встановлено договором. У такому випадку банк повинен нарахувати відсотки за користування коштами з дня укладання договору по день повернення грошових коштів включно.

Повернення депозиту вважається виконаним з моменту повернення вкладу вкладнику готівкою або надання іншої реальної можливості отримати вклад та розпорядитися ним на свій розсуд. Під наданням реальної можливості розпоряджатися вкладом на свій розсуд розуміється, як правило, перерахування на поточний банківський рахунок вкладника в цьому самому банку, з якого вкладник може зняти кошти чи проводити ними розрахунки за допомогою платіжної банківської картки.

У випадку, якщо банк вчасно не повернув вкладнику депозит і нараховані на нього проценти, в силу ст. 625 ЦК України банк на вимогу вкладника зобов'язаний сплатити суму боргу з урахуванням встановленого індексу інфляції за весь час прострочення, а також три проценти річних від простроченої суми, якщо інший розмір процентів не встановлений договором або законом. Тобто у разі невиконання банком зобов'язань, вкладник має право звернутися до суду і в судовому порядку вимагати від банку не тільки повернення коштів за договором банківського вкладу та відсотків, які банк повинен нарахувати за користування ним коштами вкладника, а й має право застосувати до банку штрафні санкції за невиконання або несвоєчасне виконання банком свого зобов'язання, що полягає у нарахуванні 3 % річних та індексу інфляції за весь час прострочення свого зобов'язання.

Для повернення своїх коштів у такому випадку вкладнику необхідно звернутися з письмовою вимогою до банку про повернення депозиту і процентів по ньому. Вимога повинна бути складена у двох примірниках, один примірник залишається у вкладника, а другий передається безпосередньо співробітнику банку.

На примірнику, який залишається у вкладника, обов'язково робиться відмітка банку про дату отримання такої письмової вимоги та із зазначенням

посади та ініціалами, підписом посадової особи, яка прийняла вимогу. Якщо банк після отримання такої вимоги не видає депозит вкладнику, банк зобов'язаний надати вкладнику письмове повідомлення про невиконання чи неналежне виконання вимоги вкладника. В такому повідомленні повинні зазначатися причини, через які банк не може виконати зобов'язання, дата, коли була заявлена вимога вкладника, дата видачі повідомлення, посада, прізвище та ініціали, підпис посадової особи, яка дає відповідь на повідомлення.

При отриманні відповіді на свою вимогу вкладник має право звернутися зі скаргою на дії банку до Національного банку України або звернутися безпосередньо до суду для захисту своїх законних інтересів. Звернення до суду з метою повернення депозиту відбувається шляхом подачі позовної заяви, до якої потрібно додати повідомлення банку про відмову виконати зобов'язання по поверненню банківського вкладу. Судовий збір у такому випадку не сплачується.

Босак А.В.,

курсант 4 курсу факультету № 3

Науковий керівник:

Коваленко А.В., канд. юрид. наук, доцент,
завідувач кафедри цивільного
права та процесу ДДУВС

МЕЖІ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЦЕДУРИ МЕДІАЦІЇ (ПОСЕРЕДНИЦТВА)

В умовах стрімкого розвитку цивілізації, зокрема технологічних та економічних складових, з'являються нові формати вирішення спорів (конфліктів) між сторонами суспільних відносин. Це свідчить про те, що звичний судовий розгляд справи на сьогоднішній день здебільшого не відповідає інтересам суб'єктів суспільних правовідносин. Це в першу чергу пов'язано з такими негативними факторами, як тривалість судового процесу, постійно зростаючий показник недовіри серед населення до судової системи в цілому, надмірна формалізованість судового процесу та ряд інших чинників психологічного, економічного, соціального характеру. Всі вищевказані обставини обумовлюють появу альтернативних способів врегулювання спорів (Alternative Dispute Resolution, надалі – ADR), які були б ефективнішими порівняно з розглядом справи в суді.

Одним із найбільш популярних видів ADR, крім третейського судочинства, вважається медіація, про що свідчить закріплення певних стандартів медіації в міжнародно-правових актах та в законодавстві багатьох держав [1, с. 1308]. На сьогоднішній день в Україні питання впровадження процедури